Dosarul nr.2-18863/23

HOTĂRÎRE
În numele legii

17 iunie 2024 **mun.Chișinău**

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul V.Jomiru-Niculiță
Grefier V.Colesnic

a judecat în ședință publică cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Răilean Eudochia către Răilean Grigore cu privire la majorarea pensiei de întreținere și

acțiunea reconvențională depusă de Răilean Grigore către Răilean Eudochia cu privire la modificarea modului de stabilire a pensiei de întreținere,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

La 13 septembrie 2023, Răilean Eudochia a depus la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) ***cerere de chemare în judecată*** către către Răilean Grigore cu privire la majorarea pensiei de întreținere (f.d.3-5).

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 21 octombrie 2020 Judecătoria Chișinău sediul Centru a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Răilean Eudochia împotriva lui Răilean Grigore cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a dispus încasarea sumei de 1600 lei lunar.

Pârâtul până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor n-a contribuit la întreținerea fiului său, iar la moment achită suma de 1600 lei cu întârziere. Răilean Eudochia suportă de una singură cheltuieli mult mai mari care sunt necesare pentru întreținerea fiului său, iar necesitățile copilului devin din ce în ce mai mari, deaceea solicită încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 5000 lei.

Astfel, în condițiile în care reclamantei îi revine obligațiunea de întreținere a copilului ca igiena cotidiană a copilului, asigurarea condițiilor de trai, buna creștere și dezvoltare a acestuia, asigurarea cu medicamente, asigurarea condițiilor necesare pentru instruire, soluția instanței de stabilire a pensiei de întreținere în mărime de 5000 lei plătită lunar de către pârât, constituie minimul necesar pentru întreținerea copilului său.

La 23.11.2023, Răilean Grigore a depus la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) ***acțiune reconvențională*** către Răilean Eudochia cu privire la modificarea modului de stabilire a

pensiei de întreținere de la o sumă bănească fixă, la o parte din venituri, în mărime de ¼ din venitul net de la locul de muncă (f.d.56-61), motivând că a avut încredere în fosta soție și nu a păstrat nici o dovadă a acgitărilor extrajudiciare, astfel a fost nevoit să achite în mod repetat pensie de întreținere prin intermediul executorului judecătoresc.

Consideră că art.75 Codul Familiei reprezintă regula generală, iar art.76 Codul Familiei reprezintă excepția de la regulă, motiv din care ultimul nu poate fi aplicabil ori are salariu stabil și regulat și este angajat în mod oficial pe o perioadă nedeterminată, începând cu 11.05.2023.

Creșterea valorii cheltuielilor de lux indicate în acțiunea inițială nu justifică în mod automat solicitarea privind creșterea cuantumului pensiei de întreținere la suma de 5000 lei, când Răilean Grigore are venitul net de 6896,95 lei.

Indică că este limitat în capacitatea de a munci din cauza unor boli cu caracter cronic, motiv din care nu poate munci mai mult din motive obiective.

Aspecte de procedură.

Prin fișa de repartizare aleatorie a dosarului, cauza civilă a fost repartizată judecătorului, Veronica Jomiru-Niculiță (f.d.1), iar prin încheierea din 15.09.2023, cauza civilă a fost primită spre examinare și soluționare cu fixarea ședinței de judecată (f.d.43).

În ședința de judecată, avocatul reclamantei, Răilean Eudochia a susținut cererea de chemare în judecată, și a solicitat admiterea acesteia pe motivele de fapt și de drept invocate. Cu referire la acțiunea reconvențională a solicitat respingerea acesteia ca neîntemeiată.

Avocatul lui Răilean Grigore a susținut poziția din acțiunea reconvențională, solicitând admiterea acesteia cu respingerea ca neîntemeiată a acțiunii inițiale.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția reclamantului și reprezentantului acestuia, examinând cererile de chemare în judecată, în raport cu prevederile legale ce guvernează speța dată, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea inițială cu respingerea acțiunii reconvenționale din următoarele considerente.

Conform art.58 Codul Familiei, *părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.*

Conform dispozițiilor art.74 din Codul Familiei, *părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu*

participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

În speță, instanța de judecată a constatat că, prin hotărârea din 21.10.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea și s-a încasat de la pârât pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 1600 lei lunar (f.d.6).

Față de cele constatate, instanța de judecată reține prevederile art.75 alin.(2) Codul familiei care indică că *cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.*

Potrivit art.76 Codul Familiei, ***în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său*** *are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi,* ***instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar*** *sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.* ***Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.***

Conform art.110 Cod familiei, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia.*

Se reţine că starea materială reprezintă situaţia social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Starea familială definește conjunctura şi relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma „alte circumstanţe importante” extinde sfera de aplicare a art.75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia în egală măsură ambii părinţi în dependență de starea materială şi familială a acestora, dânșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului în unison cu principiile fundamentatele consfințite în legislaţia naţională şi cea internațională.

Pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale, cât şi a celei familiale, fiind suficientă în acest sens întrunirea a cel puţin uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esenţială, sarcina respectivă aparținând în exclusivitate instanţei competente să o examineze.

Prin prezenta acțiune reclamanta solicită pentru copilul minor de a fi majorată pensia de întreținere de la 1600 lei până la 5000 lei lunar, pe când Răilean Grigore solicită modificarea modului de stabilire a pensiei de întreținere de la o sumă bănească fixă, la o parte din venituri, în mărime de ¼ din venitul net de la locul de muncă.

Astfel, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art.9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi care nu se află în relații de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Așadar, este necesară majorarea pensiei de întreținere, ținând cont că anterior pensia de întreținere a fost stabilită la 21.10.2020 prin hotărâre judecătorească, iar copilul crește și necesitățile sunt mai mari, dar un copil are nevoie şi dreptul să beneficieze de o creştere în condiţii care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin, însă condiţiile se asigură de către părinţi.

La caz, se reţine că, obiectul obligaţiei de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar şi mijloace necesare pentru creşterea, educarea, şi pregătirea profesională a copiilor. Întreținerea se acordă nu numai din câștigul din munca în sensul comun, dar şi din alte mijloace ale debitorului obligaţiei de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar şi cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

La materialele dosarului au fost anexate de reclamantă înscrisuri care reflectă cheltuielile reale de întreținere a unui copil, fiind mult mai mari de suma de ¼ din venitul net solicitată de pârât, dar mai mică decât suma de 5000 lei lunar pentru copil. Mai mult, se reține că dacă s-ar admite cuantumul de 5000 lei pentru un copil, de la un părinte, atunci celălalt părinte ar fi obligat la aceeași sumă, iar în total suma de 10000 lei pentru un copil depășește necesitățile reale, motiv din care nu pot fi acceptate sumele propuse de părți.

Pe de altă parte, referitor la suma de ¼ din venitul net indicată de pârât se reține că părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea

acestuia, atât fizică cât şi psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

În atare circumstanţe, se conchide că, suma dispusă spre încasare în mărime de ¼ din venitul net lunar pentru copil, nu poate fi acceptată, deoarece necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

Iar conform art.3.1 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.*

Mai mult decât atât, interesul superior al copilului, principiu consacrat în art.9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, *este unica premisă de bază de la care porneşte instanţa judecătorească la soluţionarea litigiilor ce vizează interesele acestuia, precum şi menţinerea echilibrului drepturilor copiilor şi proporţionalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte.*

Convenţia nu se limitează doar la afirmarea dreptului copilului la viaţă, dar include şi conceptul supraviețuirii şi dezvoltării lui, motiv din care încasarea pensiei de întreținere în mărime de 3000 lei pentru copil, fiind unul rezonabil, care urmează a fi asigurat de ambii părinți, în părți egale.

Această sumă ce va fi una echitabilă și de natură să contribuie la asigurarea unei întreţineri materiale corespunzătoare a minorului, luând în considerare că minimumul de existență este în continuă creștere.

Totodată, pârâtul invocă că starea sănătății nu-i permite să achite mai mult decât ¼ din venitul net, însă la materialele dosarului este anexată trimitere-extras din fișa de ambulator prin care se confirmă că starea generală este satisfăcătoarei (f.d.66).

Cu referire la conținutul înscrisurilor medicale se reține că nu se recomandă excluderea muncii și nu se indică despre incapacitatea de muncă a pârâtului.

Raportând prevederile legale pre-citate la circumstanțele cauzei, apreciind probatoriul administrat, instanța de judecată va lua în considerație faptul că pe parcursul examinării cauzei, s-a stabilit că acesta nu m-ai are copii sau alte persoane la întreținere, nu este căsătorit, locuiește în casa proprie, circumstanțe care nu confirmă că *starea materială sau familială* s-a schimbat.

Astfel, instanţa de judecată, călăuzindu-se de normele legale ce guvernează prezentul litigiu, ţinând cont de faptul că răspunderea pentru creşterea şi asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinţilor, aceştia având obligaţia de a-şi exercita drepturile şi de a-şi îndeplini obligaţiile faţă de copil, ţinând cont de faptul că, părinţii au îndatorirea de a creşte copilul în condiţii care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin, judecând în echitate, se conchide a admite parțial acțiunea inițială și

de a modifica prin majorare cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor până la suma de 3000 lei lunar cu respingerea acțiunii reconvenționale.

Potrivit art.85 alin.(1) lit.a) CPC, *de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere, iar* conform art.87 alin.(1) lit.c) CPC, *valoarea acţiunii se determină din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an-în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.*

Astfel, ținând cont de faptul că reclamanta a fost scutită prin efectul legii de la plata taxei de stat la înaintarea acțiunii cu privire la încasarea pensiei de întreținere și datorită faptului că această pretenție a fost admisă în folosul reclamantei, instanța va încasa din contul lui Răilean Grigore în beneficiul statului suma în mărime de 504 lei lei, cu titlu de taxă de stat pentru pretenția încasării pensiei de întreținere.

în conformitate cu prevederile art.art.236-241 CPC RM, instanţa de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Răilean Eudochia către Răilean Grigore cu privire la majorarea pensiei de întreținere.

Se modifică cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor Răilean***** a.n.***** încasată de la Răilean Grigore IDNP ***** în folosul Eudochiei Răilean, IDNP ***** în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21.10.2020, prin majorarea acesteia de la 1600 lei până la 3000 lei lunar, începând cu data depunerii cererii în instanța de judecată-13.09.2023, până la atingerea majoratului.

În rest, în partea neadmisă acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Se încasează de la Răilean Grigore IDNP ***** în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 504 lei (cinci sute patru lei).

Se respinge acțiunea reconvențională depusă de Răilean Grigore către Răilean Eudochia cu privire la modificarea modului de stabilire a pensiei de întreținere

Hotărârea cu drept de atac la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecător **V.Jomiru-Niculiță**